

Xabier Cordal

OLLADA FIXA

a X.M. Suárez, polo seu libro
O alzamento de 1936 no norte da Coruña

Desde a cama, muda, mira o teito
do universo. Ri ás veces, como se o desafiase,
pero o xesto non tarda en romper,
apágase antes de pronuncialo.
A vida pasa a súa agulla pola boca da avoa.
Nin ela nin Herminia escribiron un poema,
e quizais nos excedamos facéndoas dicir, con tan pouco
sentido común como aquel que anima un monicreque
porque no fondo quen o colle polas costas perdeu a fala,
ou a súa epopeia volta vacía ao corazón. Lémbrolle,
sen embargo, frases brillantes que nada habían gustar
a quen nos chama á orde por gravar voces do alén;
se teño que escoller prefiro pensar que escriben,
que escribirían algún día, pois a alternativa,
con moito realismo, é alabar o seu silencio
en impresións domésticas, bondadoso e sórdido,
arrastrando fardos de historia. Hai quen decide consentir
os poemas, sorrirlles como a un neno: se os deuses existisen,
piadosos e inmortais, tratarían así as nosas palabras.
Tras o silencio,
cando o silencio non doe,
a miña avoa esculca na parede
(agora vén unha imaxe, un salto retórico
desde a súa demencia senil),
ve homes subindo as escaleiras, as súas maos
no bronce retorto de Sargadelos, as quimeras
metálicas na porta, o castiñeiro tallado.
Levan trapos con gasolina
e póñenos por todo o corredor,
e gritan cabrón, velaí tes,
regalo das mulleres, cabrón,
e a criada e a súa cofia branca corren á rúa
avisar de que viñeran asasinados.
Gustaríame terlle lido esta e outras
obras de historia pé da cama, reconstruír
a súa mocidade, facer un relato
de toda aquela conmoción,
ben ao contrario de quen soña
idades escuras na saga familiar e no marco
da leira pon un campo de gules, armiño e seda,
unha orixe áspera, en Gales ou Santarém,
o máis lonxe posible do berce
como corresponde á burguesía intermediaria.
(...)